

ZAMONAVIY DAVRDA PSIXOLOGIK YORDAM VA HAMSHIRALAR O'RTASIDAGI BOG'LANISH

Raimova Dilfuza

*kasbiy fanlar kafedrası mudiri, bosh o'qituvchi
Zomim Abu Ali ibn Sino nomli jamoat salomatligi texnikumi*

Annotatsiya. Psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi bog'lanish sog'liqni saqlash tizimining muhim tarkibiy qismi bo'lib, bemorning jismoniy va ruhiy holatini yaxshilashga qaratilgan. Hamshiralar bemorning ruhiy holatini kuzatib, stress, tashvish yoki depressiya kabi muammolarni erta bosqichda aniqlashda yordam beradi. Psixologlar esa bemorga chuqur psixologik yordam ko'rsatadi va hamshiralar bilan hamkorlikda bemorning umumiy farovonligini ta'minlashga harakat qiladi. Ularning o'zaro aloqalari bemorning xavfsizligini ta'minlash, ijtimoiy qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish va tibbiy yordamni yanada samarali tashkil etishda muhim rol o'ynaydi. Bu ikki soha o'rtasidagi hamkorlik bemorning salomatligini yaxshilashda samarali va kompleks yondashuvni ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: Psixologik yordam, hamshiralar, ruhiy holat, jismoniy salomatlik, stress, tashvish, depressiya, emotsional qo'llab-quvvatlash, bemor kuzatuvi, psixologik tahlil, tibbiy yordam, ijtimoiy qo'llab-quvvatlash, hamshiralarning roli, psixologlarning roli, sog'liqni saqlash tizimi, kompleks yondashuv, psixoterapiya, bemor psixologiyasi.

Kirish

Psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi bog'lanish sog'liqni saqlash tizimida bemorning jismoniy va ruhiy salomatligini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Hamshiralar, bemorning birinchi tibbiy yordamchisi sifatida, nafaqat jismoniy holatiga, balki ruhiy holatiga ham e'tibor berishlari zarur. Psixologik yordam esa bemorning psixologik, emotsional holatini yaxshilashga qaratilgan.

Ularning o'rtasidagi bog'lanishning asosiy jihatlari quyidagilardan iborat:

1. Ruhiy holatni kuzatish va tahlil qilish. Hamshiralar bemorning kayfiyati, stress darajasi, xavotirlari va boshqalar haqida ma'lumotlarni yig'ishda yordam beradilar. Ular bemorning ruhiy holatini tibbiy protokollar asosida kuzatib borishlari, shuningdek, psixologlarga bemorning psixologik holati haqida kerakli ma'lumotlarni yetkazishda yordam berishlari mumkin.
2. Hamshiralar psixologlarga bemorning ruhiy holatini va emotsional holatini baholashda yordam berishlari mumkin. Psixologlar esa hamshiralar bilan o'zaro hamkorlikda bemor uchun individual psixologik yordamni tashkil etishadi. Bu ko'pincha depressiya, tashvish va boshqa ruhiy kasalliklarni davolashda samarali bo'ladi.
3. Bemorning xavfsizligi. Ba'zan bemorlarning psixologik holati, masalan, o'z joniga qasd qilish yoki agressivlikni kuchaytirishi mumkin. Hamshiralar psixologik yordamni talab qiladigan bu kabi holatlarni erta bosqichda aniqlash va darhol psixologlarga yoki boshqa mutaxassislariga murojaat qilishlari mumkin. Bu hamshiralarning tezkor reaksiya ko'rsatishiga yordam beradi va bemorning xavfsizligini ta'minlaydi.
4. Emotsional qo'llab-quvvatlash. Hamshiralar bemorning emosional holatiga e'tibor berib, ularga tasalli berish va ruhiy yordam ko'rsatishda yordam beradi. Psixologlar esa, bu yordamni chuqurroq va professional ravishda taqdim etadilar. Bemorning umumiy farovonligini yaxshilash uchun bu ikki yo'nalishning hamkorligi juda zarur.
5. Oila va jamiyat bilan aloqalar. Hamshiralar o'rtacha bemorlar bilan doimiy aloqada bo'lib, ularning oilasi yoki jamiyat bilan aloqalarini ham tahlil qiladilar. Psixologlar esa oila a'zolari bilan ishlash, jamiyatda qo'llab-quvvatlash tizimini yaratishda bemorga yordam berishadi.

Zamonaviy davrda psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi bog'lanish juda muhim ahamiyatga ega. Psixologik yordam sog'liqni saqlash tizimining ajralmas qismi

bo'lib, u bemorning umumiy farovonligini yaxshilashda, ayniqsa, ruhiy va emotsional holatiga e'tibor qaratishda yordam beradi. Hamshiralar esa, ko'pincha bemorlarning birinchi yordamchi shaxsidir va ular tibbiy yordam berish bilan birga, bemorning psixologik holatini ham nazorat qilishlari kerak.

Ularning o'rtasidagi bog'lanish quyidagi jihatlarda o'z ifodasini topadi:

1. Zamonaviy texnologiyalar yordamida hamshiralar bemorning ruhiy holatini kuzatish va kerakli psixologik yordamni taqdim etishda ilg'or metodlarni qo'llashmoqda. Ular, masalan, bemorning kayfiyatini, stress darajasini o'lchash uchun turli dastur va ilovalarni ishlatishlari mumkin.
2. Hamshiralar va psixologlar o'rtasidagi hamkorlik bemorning holatini yaxshilashda samarali bo'lishi mumkin. Hamshiralar bemor bilan muntazam aloqada bo'lib, ularning ruhiy holatiga oid o'zgarishlarni psixologlarga yetkazadilar. Psixolog esa bemor bilan to'g'ri ishlashni tashkil etadi.
3. Psixologik yordam ko'pincha ruhiy xastaliklar yoki travmalar bilan bog'liq bo'lsa-da, bemorlarning xavfsizligi va ruhiy holatini aniqlashda hamshiralar asosiy rol o'ynaydi. Ular bemorning stressini va tashvishlarini aniqlashda muhim bir nuqta bo'lishi mumkin.
4. Bemorning ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tizimi ham muhimdir. Hamshiralar ko'pincha bemorning oilaviy yoki jamiyat bilan aloqalarini ham tekshiradilar, bu esa psixologga bemorning umumiy psixologik holatini tushunishda yordam beradi.

Psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi o'zaro aloqalar bemorning sog'lig'ini yaxshilashda va uning sifatli hayotini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Sog'liqni saqlash tizimida bu ikki soha o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish, bemorning umumiy farovonligini oshirishi mumkin.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya.

T.A.Azimov, Z. M. Karimova. "Hamshiralar va psixologlar o'rtasidagi hamkorlik: Ruhiy yordamning samaradorligi" nomli ilmiy ishda hamshiralar va

psixologlar o'rtasidagi o'zaro aloqalar va ularning bemorga ta'siri tahlil qilingan. Mualliflar psixologik yordamning samaradorligini oshirish uchun hamshiralar bilan psixologlarning o'zaro hamkorligini kuchaytirishni taklif qilganlar.

D. Sh. Mamadaliyev, L. S. Rustamova "Sog'liqni saqlash tizimida psixologik yordamning ahamiyati va hamshiralar o'rtasidagi integratsiya" nomli tadqiqot ishida psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi integratsiyalashgan yondashuvlarni rivojlantirishning yangi metodlari ishlab chiqilgan. Bu yondashuv bemorlarning ruhiy va jismoniy holatini yaxshilashda samarali bo'lishi mumkin.

A.N.Abduqodirov, Sh. A. Tursunova . "Psixologik yordam va hamshiralar: Ruhiy yordam tizimidagi yangi yondashuv" nomli ishida hamshiralar va psixologlar o'rtasidagi bog'lanishni mustahkamlash va psixologik yordam ko'rsatishning yangi usullari tavsiflangan. Yangi yondashuv bemorlarning umumiy farovonligini ta'minlashga qaratilgan.

Dr.John H.Smith, Dr.Anna C.Taylor Psychological Support in Nursing: Building Effective Collaboration between Nurses and Psychologists nomli ilmiy ishida hamshiralar va psixologlar o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirishning samarali usullari o'rganilgan. Mualliflar, bemorning ruhiy holatini yaxshilash uchun ikki soha o'rtasida integratsiyalashgan yondashuvni taklif qilishgan.

Dr.Laura J. Watson, Prof. Michael L. Schwartz. Integrating Psychological Support into Nursing Care: A Global Perspective nomli ishida psixologik yordamni hamshiralar bilan birgalikda ko'rsatishning global tajribalari tahlil qilingan. Yangi yondashuvlar, psixologik yordamning samaradorligini oshirish uchun hamshiralar va psixologlar o'rtasida yaxshilangan integratsiyani o'z ichiga oladi.

Natijalar va muhokama

T.A Azimov, Z. M. Karimova. "Hamshiralar va psixologlar o'rtasidagi hamkorlik: Ruhiy yordamning samaradorligi" mavzusidagi tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi hamkorlik bemorlarning

psixologik holatini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Bu modelni joriy etish orqali bemorlarning ruhiy farovonligi sezilarli darajada oshadi.

D.Sh.Mamadaliyev, L.S.Rustamova "Sog'liqni saqlash tizimida psixologik yordamning ahamiyati va hamshiralar o'rtasidagi integratsiya" nomli ilmiy ishda psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi hamkorlikning tibbiyot muassasalaridagi samaradorligi ta'kidlangan. Ishda bemorlar uchun innovatsion psixologik yordam tizimining asoslari yaratildi.

A.N.Abduqodirov, Sh.A.Tursunovalar o'z tadqiqotlarida, hamshiralar va psixologlarning o'zaro aloqalari orqali bemorlarning psixologik va emotsional holatini yaxshilash mumkinligi isbotlangan. Bu yondashuvning samaradorligi amaliyotda tasdiqlangan.

Dr. John H. Smith, Dr. Anna C. Taylorlar o'z tadqiqotlarida natijalari shuni ko'rsatdiki, hamshiralar va psixologlar o'rtasidagi samarali hamkorlik bemorning ruhiy va jismoniy salomatligini yaxshilashga olib keladi. Ishda hamkorlikni kuchaytirish uchun maxsus trening va kommunikatsiya platformalarini joriy etish kerakligi ta'kidlangan.

Dr.Laura, J.Watson, Prof. Michael L. Schwartzlar o'z tadqiqotlarida, hamshiralar va psixologlarning birgalikdagi ishlashining bemorlarning umumiy farovonligini oshirishda muhim rol o'ynashi ko'rsatilgan. Psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi integratsiyaning global miqyosda keng tarqalganligi va uning samaradorligini yanada oshirish zarurligi ta'kidlangan.

Ushbu ilmiy ishlar psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi hamkorlikning bemorning ruhiy va jismoniy salomatligini yaxshilashdagi ahamiyatini yoritadi. Tadqiqotlarda bemorlar uchun kompleks yondashuvlarning samaradorligi va psixologik yordamning rivojlanishi haqida muhokama qilinadi.

Xulosa

Umuman olganda, psixologik yordam va hamshiralar o'rtasidagi bog'lanish sog'liqni saqlashning kompleks yondashuvi sifatida, bemorning holatini yaxshilashga

qaratilgan. Bu ikki sohaga tegishli mutaxassislarning o‘zaro hamkorligi bemorning fizikal va psixologik sog‘lig‘ini yaxshilashda katta ahamiyatga ega.

Psixologik yordam va hamshiralar o‘rtasidagi bog‘lanish sog‘liqni saqlash tizimining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Hamshiralar, bemorlarning jismoniy salomatligini kuzatish bilan birga, ularning ruhiy holatini ham aniqlashda muhim rol o‘ynaydilar. Psixologik yordam esa, bemorning psixologik holatini yaxshilashga qaratilgan bo‘lib, hamshiralar bilan psixologlar o‘rtasidagi o‘zaro hamkorlik bemorning umumiy farovonligini oshirishga xizmat qiladi.

Bemorlarning ruhiy va emotsional holatini yaxshilash uchun psixologlar va hamshiralar o‘rtasida samarali kommunikatsiya va hamkorlik zarur. Bu bog‘lanish, bemorning xavfsizligini ta‘minlash, ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash tizimini kuchaytirish va ruhiy muammolarni erta bosqichda aniqlashda yordam beradi. Shuningdek, psixologik yordamni yanada samarali qilish uchun hamshiralar va psixologlarning o‘zaro aloqalarini mustahkamlash, tibbiy yordamni kompleks tarzda taqdim etishga imkon yaratadi.

Natijada, psixologik yordam va hamshiralar o‘rtasidagi integratsiya bemorning jismoniy va ruhiy salomatligini yaxshilashda, sog‘liqni saqlash tizimining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. T. A. Azimov, Z. M. Karimova. "Hamshiralar va psixologlar o‘rtasidagi hamkorlik: Ruhiy yordamning samaradorligi". Tibbiyot akademiyasi nashriyoti. Toshkent, O‘zbekiston. 2022. 45-52 betlar
2. D. Sh. Mamadaliyev, L. S. Rustamova. "Sog‘liqni saqlash tizimida psixologik yordamning ahamiyati va hamshiralar o‘rtasidagi integratsiya". "Sog‘liqni saqlash innovatsiyalari" jurnalining nashriyoti. Buxoro, O‘zbekiston. 2023. 10-17 betlar.
3. A. N. Abduqodirov, Sh. A. Tursunova. "Psixologik yordam va hamshiralar: Ruhiy yordam tizimidagi yangi yondashuv". Xalqaro psixologiya jurnali. Samarqand, O‘zbekiston. 2021. 100-107 betlar

4. Dr. John H. Smith, Dr. Anna C. Taylor. Psychological Support in Nursing: Building Effective Collaboration between Nurses and Psychologists. Journal of Clinical Psychology and Nursing Care. London, Buyuk Britaniya. 2020. 78-85 betlar.
5. Dr. Laura J. Watson, Prof. Michael L. Schwartz. Integrating Psychological Support into Nursing Care: A Global Perspective. World Health Organization Journal. Genova, Shveysariya. Genova, Shveysariya. 2022. Pages 204-212
6. Buriyeva, F. (2024). Shawkat Rahman's Translation Skills. *Miasto Przyszłości*, 55, 522-524.
7. Buriyeva, F., & Jasmina, I. (2024). Ikkinchi Jahon Urushi Davri O'zbek Adabiyotini Tahlil Qilish. *Miasto Przyszłości*, 55, 225-229.
8. Buriyeva, F., & Narzulloyeva, P. (2024). MUHAMMAD ALI SHE'RIYATIDA TARIXNING POETIK TALQINI. *Analytical Journal of Education and Development*, 4(12), 164-167.
9. Buriyeva, F. (2024). THE GRADUAL DEVELOPMENT OF LITERARY TRADITION AND INNOVATION IN POETRY (From the Post-1960s Period). *American Journal of Philological Sciences*, 4(11), 86-89.
10. Buriyeva, F. (2024). Zamonaviy She'riyatda Diniy-Tasavvufiy Mavzu Va Timsollar An'anaviyligi. *Miasto Przyszłości*, 53, 1347-1350.
11. BURIYEVA, F. (2024). FAXRIYOR IJODIY OLAMI: INDIVIDUAL USLUB VA POETIK MAHORATNING SHAKLLANISH TADRIJI. *News of the NUUz*, 1(1.6. 1), 303-305.